

BO‘LAJAK BOSHLANG‘ICH SINIF O‘QITUVCHILARINING REFLEKSIV QOBILIYATINI SHAKLLANTIRISH TEXNOLOGIYASI

Umar Eshmurodovich G‘oyimov

Qarshi davlat universitetining pedagogika instituti o‘qituvchisi

ANNOTATSIYA

O‘qituvchi misoli kompos. O‘quvchiga ilm yo‘lini ko‘rsatuvchi mayoqdor. Shunday ekan, bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchisida o‘zi ilg‘amagan iqtidor bo‘lish kerakki, o‘quvchi uning bu fazilatidan ilm yo‘lini to‘g‘ri tanlay olishi lozim. Maqolada ham boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarining refleks qobiliyatini shakllantirishda texnologiyalarning o‘rni xususida so‘z yuritiladi.

Kalit so‘zlar: metod, o‘qituvchi, boshlang‘ich ta‘lim, refleks, jarayon, dars

TECHNOLOGY FOR FORMING THE REFLECTIVE ABILITY OF FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS

ABSTRACT

Teacher's example compost. A beacon to show the student the path of knowledge. Therefore, the future primary school teacher should have an untapped talent, the student should be able to choose the right path of science from this quality. The article also discusses the role of technology in the formation of reflex abilities of primary school teachers.

Keywords: method, teacher, primary education, reflex, process, lesson

KIRISH

Reflektiv ta‘lim - bu o‘qituvchilar o‘zlarining ta‘lim amaliyotlari haqida o‘ylaydigan, biror narsa qanday o‘rgatilganligi va ta‘lim natijalarini yaxshilash uchun amaliyotni qanday yaxshilash yoki o‘zgartirish mumkinligini tahlil qiladigan jarayon. Reflektiv ta‘lim - bu o‘quvchi o‘z ta‘lim tajribasini aks ettiradigan ta‘lim shaklidir. Reflektor o‘qituvchi o‘zi o‘qitish usuliga ta‘sir qiladigan narsalarni tushunadi. U o‘qitish, sinflar soni, talabalar yoshi, o‘quv rejasi, darsliklar, texnologiyadan foydalanish imkoniyati va sinfni shakllantiradigan boshqa omillar haqidagi nazariyalarni hisobga oladi. U o‘quvchilarning muammolarini yaxshi biladi va ularni

hal qilishga harakat qiladi. Refleksiv amaliyot - bu "o'zi va amaliyoti haqida yangi tushunchalarga ega bo'lish uchun tajriba va tajribaviy o'rganish" dir.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYASI

Refleksiya o'qitish va o'rganishning muhim qismidir. U "kundalik amaliyotdagi taxminlarga qarshi chiqish va amaliyotchilarning amaliy vaziyatlarga o'z munosabatini tanqidiy baholash" orqali sizni o'z kasbiy bilimlaringiz va harakatlaringiz haqida ko'proq xabardor qilishga qaratilgan. Fikrlash jarayoni sizni boshqalar bilan ishlashga undaydi, chunki siz eng yaxshi tajribalarni baham ko'rishingiz va qo'llab-quvvatlash uchun boshqalarga murojaat qilishingiz mumkin. Oxir oqibat, mulohaza yuritish barcha o'quvchilarning yanada samaraliroq o'rganishini ta'minlaydi, chunki o'rganish ularga moslashtirilishi mumkin. Refleksiv amaliyot o'ziga ishongan o'qituvchilarni shakllantirishga yordam beradi. Refleksiv amaliyot o'quvchilarning qanday o'rganishlarini va ularga o'rgatishning eng yaxshi usullarini tushunish qobiliyatini rivojlantiradi. O'qitish haqida fikr yuritilar ekan, o'quvchilarning o'rganishga to'sqinlik qilayotganini aniqlaydi. Keyin o'quvchining kirish imkoniga ega bo'lmagan har qanday tarkibni takrorlaydigan darslari yaratiladi, bu ularga har qanday to'siqlarni engib o'tish va o'sish imkonini beradi.

Talabalar ham, o'qituvchilar ham ta'lim/ta'lim jarayonidan to'liq bahramand bo'lish orqali samarali natijalarga erishish, o'z-o'zini mulohaza qilish uchun vaqt ajratishlari kerak.

Xo'sh, reflektor amaliyoti aslida qanday amaliyot?

Reflektr jarayoni takrorlanishi kerak bo'lgan sikldir.

- O'rgating;
- O'qitishingizning ta'limga ta'sirini o'zingiz baholang;
- Ta'lim sifatini oshirishga yordam beradigan o'qitishning yangi usullarini ko'rib chiqing;
- Ushbu g'oyalarni amalda sinab ko'ring;
- Jarayonni takrorlang;

MULOHAZA VA TAKLIFLAR

Avvalo, reflex ta'limda quyidagi metodlardan foydalanish maqbuldir.

Birinchi, jurnal yuritish usuli. Bunda o'qituvchi jurnalda eslatmalarni saqlashi mumkin. Ushbu eslatmalarda uning darsda nimaga erishganligi va qanday qilib, nima noto'g'ri bo'lganligi (rejaga muvofiq emas, mo'ljallanganidek emas), o'quv

materiallari samarali bo'lganligi va hokazolar haqida ma'lumotlar bo'lishi mumkin. Jurnal iboralari namunalari quyidagicha bo'ladi:

"Bugun darsimni tugata olmadim, chunki ...", "Men misollarga ko'p vaqt sarfladim,"

"Men o'quvchilardan doskaga bir nechta mashqlar yozishni so'radim. Bu juda zerikarli edi".

Talabalarning fikr-mulohazalari metodi

Ma'lumki, talabalar o'quv jarayoni haqida berishi mumkin bo'lgan ma'lumotlar ba'zan etarlicha baholanmaydi. Ularning fikr-mulohazalari har bir o'qituvchi uchun katta ahamiyatga ega bo'lishi mumkin. Talabalarning fikr-mulohazalari o'qituvchilarga darslarga nima qo'shilishi kerakligini tushunishga yordam berishi mumkin. Talabalar so'rovining namunasi quyidagicha bo'lishi mumkin:

➤ *Biz o'qiyotgan hikoyalar sizga yoqdimi?*

➤ *Darsga ko'proq vaqt ajratishni xohlaysizmi (gapirish, tinglash, o'qish, yozish yoki lug'atni mashq qilish)?*

➤ *Bu sinfda sizga nima ko'proq yoqadi?*

➤ *Bu sinfda sizga nima yoqadi?*

➤ *Darsda men o'yinlar orqali o'rganishni yaxshi ko'raman.*

➤ *Men o'zim o'qishni yaxshi ko'raman.*

➤ *Men guruhlarda o'qishni yaxshi ko'raman*

Video yozib olish metodi

O'qitish jarayonining qayd etilgan ma'lumotlari aks ettiruvchi o'qituvchi uchun juda yaxshi xizmat qilishi mumkin. O'qituvchilar videolarni qayta ko'rishlari, ular qanday tana tilidan foydalanishlarini, sinfni tartibga solish, talabalarni boshqarish va h.k.larda qanday xatolarga yo'l qo'yishlarini ko'rishlari mumkin.

Harakat tadqiqoti

Darslarni aks ettirish (kuzatish/to'plash) va tahlil qilishdan so'ng, o'qituvchilar takomillashtirish yoki "harakat qilish" kerak bo'lgan bitta muammo yoki ta'lim sohasini aniqlashlari kerak. Muammolarni hal qilish uchun o'qituvchilar ba'zi konferentsiyalar, seminarlarda qatnashishlari, hamkasblaridan maslahat so'rashlari, maqolalar va kitoblarni o'qishlari mumkin.

Reflektiv ta'lim metodi

Talabalar uchun ularning kuchli va zaif tomonlarini tan olish, yutuqlar haqida o'ylash va yaxshi o'rganish uchun ular to'ldirishlari kerak bo'lgan kamchiliklarni

aniqlash juda muhimdir. Bu yerda o'quvchilarga fikr yuritish jarayonida yordam beradigan tadbirlar ro'yxati keltirilgan. Chiqish chiptalari

Ular talabalarning dars haqida fikr-mulohazalarini yig'ish uchun mo'ljallangan. Chiqish chiptasiga misol qilib, talabadan darsning asosiy fikrlarini umumlashtirishni so'rash, o'rganganlari haqida savol berish va hokazo.

Yopishqoq eslatmalar metodi

Haftada bir marta o'quvchilar o'zlarining hafta haqida bir mulohazalarini yopishqoq qog'ozga yozadilar. Keyin ular o'zlarining aks ettirish bayonotlarini sinfdagi devorga yopishtirishdi. Keyin talabalar galereyada sayr qilishadi, u erda ular sinf atrofida joylashtirilgan aks ettirishni o'rganadilar. Keyinchalik bu fikr-mulohazalar ochiq darsda yoki alohida muhokama qilinadi.

Videolar

O'qituvchi talabalarni taqdimot yoki nutq faoliyati davomida yozib oladi. Keyinchalik ular o'zlarining taraqqiyoti haqida ma'lumot olish uchun o'zlarini kuzatib boradilar.

Portfolio yozish metodi

Talabalar o'zlarining yutuqlari va ustida ishlashlari kerak bo'lgan sohalarni aks ettirish uchun yozma topshiriqlarini papkaga yozib boradilar.

Mulohaza metodi

Mulohaza - bu barcha o'qituvchilar uchun tizimli o'zaro nazorat jarayoni bo'lib, u sizga bir tajribadan ikkinchisiga o'tish imkonini beradi, bu sizning o'quvchilaringiz maksimal muvaffaqiyatga erishishini ta'minlaydi.

O'quvchilaridan o'rganish haqidagi fikrlari va his-tuyg'ulari haqida so'rash orqali ular o'quv siklida faol rol o'ynaydi. Bu ularga o'z bilimlari uchun mas'uliyatni o'z zimmasiga olishi, shuningdek, siz bilan ishlash va fikr-mulohazalarni bildirish imkonini beradi, bu esa o'z-o'zini anglaydigan va mas'uliyatli talabalarni yaratadi. Talaba o'quv siklida faol rol o'ynay boshlagandan so'ng, ular turli xil o'rganish uslublari va qiyinchiliklaridan xabardor bo'ladi. Ular hayot davomida o'rganuvchilar bo'lish uchun asosiy ko'nikmalar va strategiyalarni qanday o'rganishlari va rivojlantirishlari haqida ko'proq xabardor bo'lishadi. Reflektiv amaliyot innovatsiyalarni rag'batlantiradi. Reflektiv amaliyot darslarni muayyan faoliyatingizga moslashtirishga imkon beradi. Maksimal muvaffaqiyatga erishish uchun o'rganishga yangi g'oyalar va yondashuvlarni yaratish va tajriba o'tkazish mumkin. Turli xil o'qitish va yangi yondashuvlar bilan tajriba o'tkazish orqali talabalar yanada boyroq o'rganish tajribasiga ega bo'lishadi. Ular yanada ijodiy, ijodiy

va ixtirochi fikr yuritadilar, fikrlashning yangi usullari va usullariga moslashishga tayyor bo'ladilar. Reflektiv amaliyot mashg'ulotlarni rag'batlantiradi.

Tengdoshlar va talabalar bilan ishlash orqali munosabatlar ijobiy bo'lib, o'zaro hurmatni namoyon qiladi. Talabalar o'quv tsiklining bir qismi ekanligini his qiladilar va o'zlarini ko'proq anglaydilar. Hamkasblar tajriba va yordam bilan "birlashishlari" mumkin. Bu muassasa bo'ylab ilg'or tajribalarni ishlab chiqadi. Bularning barchasi birgalikda samarali mehnat muhitini yaratishga olib keladi.

Sezgilar

Ushbu bo'lim amaliyotchini tadbir davomida o'z fikrlari yoki his-tuyg'ularini o'rganishga undaydi. Bu erda amaliyotchi o'z his-tuyg'ularini tushuntirishi va o'qitish tajribasiga bevosita tegishli misollar keltirishi kerak. Amaliyotchi o'z his-tuyg'ulari bilan halol bo'lishi muhim, garchi bu his-tuyg'ular salbiy bo'lsa ham. Faqat his-tuyg'ular aniqlangandan so'ng, amaliyotchi ushbu to'siqlarni engib o'tish uchun strategiyalarni amalga oshirishi mumkin.

Baho

Baholash bo'limi amaliyotchiga nima yaxshi bo'lganini muhokama qilish va amaliyotni tahlil qilish imkoniyatini beradi. Rivojlanish uchun zarur bo'lgan sohalarni va dastlab rejalashtirilganidek ishlamagan narsalarni hisobga olish ham muhimdir. Bu baholashda ham amaliyotchining tayyorgarligi, ham talabalarning tayyorgarligi hisobga olinishi kerak.

Tahlil

Ushbu bo'limda amaliyotchi ushbu tajribani tushunadi. Ular o'rganishga nima yordam berishi yoki to'sqinlik qilishi mumkinligi haqida o'ylashadi. Aynan shu bosqichda amaliyotchi tajribani tushunishga yordam berish uchun har qanday tegishli adabiyot yoki tadqiqotga murojaat qiladi. Misol uchun, berilgan ko'rsatmalar tushunarsiz deb hisoblasa, samarali muloqot qilish bo'yicha ta'lim tadqiqotiga murojaat qilish mumkin.

XULOSA

Bu bosqichda amaliyotchi barcha fikrlarni bir joyga jamlaydi. Endi ular nimani yaxshilashlari kerakligini aniqlashlari va kengroq tadqiqotlari asosida buni qanday qilish haqida ba'zi fikrlarga ega bo'lishlari kerak.

REFERENCES

1. Boud, D., Keough, R. and Walker, D. (1985). "Ko'zgu: tajribani o'rganishga aylantirish".
2. Kogan sahifasi. Dewey, J. (2007). "Biz qanday fikrdamiz". Digireads.com
3. Gibbs, G. (1988). Doing orqali o'rganish: o'qitish va o'rganish usullari bo'yicha qo'llanma. Keyinchalik
4. Ta'lim bo'limi Xetti, J. (2003). O'qituvchilar farq qiladi: tadqiqot dalillari nima? Taqdim etilgan qog'oz
5. Avstraliya Ta'lim tadqiqotlari kengashi yillik konferentsiyasi, Melburn, 19-21 oktyabr.
6. Marton, F. va Saljo, R. (1984). Ta'limga yondashuvlar: Marton, F., Hounsell, D. & Entwistl,